

JÖNKÖPINGS
KOMMUN
Socialtjänsten

Handlingsprogram

*för kvinnor och barn
som utsätts för våld
i nära relationer
samt för deras anhöriga.*

Februari 2010
Kompletterad december 2010

Bakgrund/Inledning

Våld mot kvinnor och barn är ett stort samhällsproblem och en viktig folkhälsofråga. Våldet medför stora individuella konsekvenser och höga kostnader för samhället. De flesta fall av övergrepp mot kvinnor och barn äger rum i hemmet och förövaren är oftast en man i närstående relation. Våldet förekommer i alla samhällsgrupper och åldersgrupper.

Mäns våld mot kvinnor är ett begrepp som innefattar psykiskt, fysiskt, materiellt och sexuellt våld, hot om våld såväl som olika former av utnyttjande och förtryck. Det könsspecifika våldet inbegriper företeelser såsom kvinnofridsbrott och hedersrelaterat våld och i vidare bemärkelse sexuella trakasserier, prostitution och könsstympning. Ansvarig för våldet är alltid den som utövar det. Våldet är ett hinder för den fortsatta utvecklingen mot jämställdhet mellan män och kvinnor.

Polismyndigheten i Jönköpings län redovisade 2009 att 759 anmälningar gjorts gällande misstanke om misshandel mot kvinna 18 år och äldre. Av de 759 anmälningarna var 293 anmälningar i Jönköpings kommun. Brottförebyggande rådet pekar på att det finns ett stort mörkertal eftersom alla våldsutsatta inte anmäler till polisen att det varit utsatta för ett brott.

I Jönköpings kommun antogs handlingsplanen ”Skydd och stöd - för misshandlade kvinnor” i maj månad 2008. Sedan handlingsprogrammet infördes har flera av målen blivit uppfyllda och flertalet av programförelagena har genomförts. Jönköping kommuns aktiva arbete med kvinnofridsfrågor har medfört att fler våldsutsatta söker hjälp. Anmälningar om barn som bevittnat våld har också ökat. Behovet av stöd och skydd för dessa brottsoffer har därmed blivit tydligare. En ny handlingsplan med utvecklingsfrågor är föreslagen och sammanställd i den här skriften.

Handlingsplanen tar upp olika förslag på utvecklingsfrågor inför de kommande åren. Dessa förslag beskrivs i punktform i löpande text.

Uppsökande arbete av våldsutsatta personer och förebyggande insatser tidigt för att motverka våld

Förebyggande insatser och aktivt uppsökande av våldsutsatta personer tidigt kan motverka våld och skadekonsekvenser av våld. Det ska genomföras genom att:

- informera om våld och våldets konsekvenser för unga. Utveckla samverkan med skol- och barnomsorgsförvaltningen. Kvinnojouren, Brottsofferjouren och övriga frivilliga organisationer som arbetar med kvinnofridsfrågor ska omfattas av denna samverkan.
- informationsmaterial om stödinsatser ska översättas till fler språk samt även anpassas till särskilda grupper som äldre och funktionshindrade.
- aktiv identifiering av våldsutsatta ska genomföras i socialförvaltningen.

Uppmärksamma barnens situation

Barn som bevittnar våld eller andra övergrepp ska enligt Socialtjänstlagen 5 kap § 11 betraktas som brottsoffer och kan vara i behov av stöd och hjälp. Det beaktas genom att:

- Socialtjänsten ska arbeta för att alternativa stöd- och behandlingsinsatser med varierande metoder av god kvalitet tas fram med hög tillgänglighet.
- Barnperspektivet ska uppmärksammas inom alla funktioner.
- Barn- och ungdomsvården ska arbeta för att möjliggöra statistik över antalet inkomna anmälningar samt insatser för barn som bevittnat/upplevt våld.

Utveckling av myndighetsutövning i kvinnofrids- ärenden

Rättsäkerheten i kvinnofridsärenden stärks genom nya allmänna råd från Socialstyrelsen som publicerades år 2010. Metodutveckling ska ske inom området försörjningsstöd genom att:

- Kvinnofridsärenden kodas. Det ger möjlighet till sammanställd statistik över omfattningen av våldsutsatta och beviljade insatser.
- Utredningsmetoden ska förbättras.

Utveckling av insatser inom kvinnofridsområdet

Jönköpings kommun har stödinsatser för våldsutsatta kvinnor och deras barn. Det finns fortfarande bristområden som behöver utvecklas och genomföras. Förslag på de utvecklingsinsatser som behöver genomföras är att:

- Handlingsplaner vid upptäckt av våldsutsatta införs i alla funktioner.
- Skyddsboende för våldsutsatta äldre, funktionshindrade samt homosexuella män i nära relation ska tillskapas.
- Grundutbildning om våldsutsatta kvinnor, barn som upplever våld och män som utövar våld ska genomföras för socialtjänstens personal.
- Med stöd av Länsstyrelsens särskilda utvecklingsmedel för att stärka stödet till våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnar våld startas ett tvåårigt projekt i oktober 2010. Projektet drivs i samarbete med Landstinget i Jönköpings län och syftar att nå män som utövar våld i nära relation. Utöver deltagarna i projektet ska arbete ske i nära samverkan med andra myndigheter och kommuner och i samråd med Brottsofferjouren och Kvinnojouren. I samband med kommande uppföljning av projektet ska framtida insatser för dessa män nogsamt övervägas.

- Kunskapen om människohandel och prostitution ökas genom att utbilda personal med specialkompetens och genom att kommunen medverkar i operativ grupp i samverkan med andra myndigheter.
- Utbildning om våld i samkönade relationer ska genomföras.

Samverkan i kvinnofridsfrågor

Samverkan inom kvinnofridsområdet är en framgångsfaktor för ett bra omhändertagande för den våldsutsatte och också en viktig förutsättning för att få ett delat samhällsansvar i frågan om mäns våld mot kvinnor. Samverkan inom den egna organisationen samt extern samverkan med andra myndigheter och organisationer finns i det dagliga arbetet men behöver förtydligas genom att:

- Samverkansformerna utvecklas och förtydligas internt och externt. Samverkansfrågor ska förtydligas i de handlingsplaner som ska arbetas fram i de olika funktionerna på socialförvaltningen.

Kontroll och uppföljning av insatser på kvinnofridsområdet

Socialnämnden har ett ansvar för att all verksamhet som bedrivs inom socialtjänsten eller av socialtjänsten överlämnat ansvar till andra verksamheter ska vara av god kvalitet. Socialförvaltningen ska:

- I samverkan med berörda verksamheter arbeta fram kontroll och uppföljningsrutiner gällande verksamheter som socialnämnden överlämnat ett ansvar att genomföra uppgifter som ligger i kommunens ansvar.
- Årligen återrapportera till socialnämnden det fortlöpande arbetet inom området kvinnofrid.

Socialnämnden reviderar handlingsplanen år 2014 och därefter behandlas den i kommunfullmäktige.

